

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Tabla / Pakhavaj (MA21102)

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) त्रिपुष्कराच्या कोणत्या दोन भागांपासुन तबला या वाद्याची निर्मिती झाली?
 अ) उर्ध्वक व आंकिक ब) आंकिक व आलिंग्य
 क) उर्ध्वक व आलिंग्य ड) यांपैकी नाही
- 2) 'तबल' हा शब्द मुळतः कोणत्या भाषेतील आहे?
 अ) आफ्रिकन ब) रशियन
 क) ऑस्ट्रेलियन ड) अरेबियन
- 3) 'नाट्यशास्त्र' या ग्रंथाचे लेखक कोण?
 अ) शारंगदेव ब) भरतमुनी
 क) मतंगमुनी ड) सहदेव
- 4) तबला हे —— वाद्य आहे.
 अ) तत् वाद्य ब) सुषिर वाद्य
 क) घन वाद्य ड) अवनदध वाद्य
- 5) 'टेबुल' हा शब्द मुळतः कोणत्या भाषेतील आहे?
 अ) फ्रॅंच ब) फारसी
 क) लॅटीन ड) पोर्तुगीज
- 6) 'तबला' हे —— वाद्य आहे.
 अ) एकमुखी ब) द्विमुखी
 क) बहुमुखी ड) यांपैकी नाही
- 7) खालीलपैकी कशापासुन त्रिपुष्कर हे वाद्य निर्माण झाले?
 अ) लोखंड ब) दगड
 क) माती ड) यांपैकी नाही
- 8) तबला आणि —— हे 'तबला' या वाद्याचे दोन भाग आहेत.
 अ) उफ ब) छन्नी
 क) डग्गा ड) यांपैकी नाही
- 9) शास्त्रीय तबला वादनातील प्रमुख घराणे किती?
 अ) 4 ब) 5
 क) 6 ड) 8

- 10) संगीत विशारद या ग्रंथाचे लेखक कोण?
- अ) पं. छोटेलाल मिश्र
 - ब) मियाँ बकश
 - क) पं. सुधीर माईणकर
 - ड) वसन्त
- 11) मृदंगाची लांबी पखवाजाच्या तुलनेत —— असते.
- अ) कमी
 - ब) जास्त
 - क) सारखीच
 - ड) यापैकी नाही
- 12) खालीलपैकी कोणत्या वाद्याची रचना तबला या वाद्याप्रमाणेच आहे?
- अ) ढोलकी
 - ब) ढोलक
 - क) डफ
 - ड) संबळ
- 13) तबला या वाद्याला किती गढठे असतात.
- अ) 8
 - ब) 9
 - क) 10
 - ड) 12
- 14) तबला/पखवाज हे वाद्य —— या वाद्यांच्या भागापासून बनले.
- अ) त्रिपुष्कर
 - ब) खोल
 - क) मादल
 - ड) डफ
- 15) वाद्य वर्गीकरणाचे 4 प्रकार तत् वाद्य, सुषीर वाद्य, अवनदध वाद्य आणि ——.
- अ) तंतु वाद्य
 - ब) वायु वाद्य
 - क) घन वाद्य
 - ड) यापैकी नाही
- 16) 'तब्ल' या शब्दाचा अर्थ काय आहे?
- अ) तबला
 - ब) मादल
 - क) पखवाज
 - ड) नक्कारा

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

16

- अ) तबल्याची रचना
- ब) तबल्याचे वर्ण
- क) 'तबला' शब्द उत्पत्ती
- ड) तबल्याची एकुण घराणी व त्यांचे संस्थापक
- इ) एकमुखी, द्विमुखी, बहुमुखी वाद्य म्हणजे काय? यावर उदाहरणासहीत टीपा लिहा.
- ई) रज्जुयुक्त अवनदध वाद्य आणि रज्जुयुक्त अवनदध अपरिवर्तनीय वाद्य व रज्जुहीन वाद्य बदल टीपा लिहा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) उ. सिद्धार खाँ यांचे विषयी माहिती लिहा.
- ब) तबला या वाद्याचे सचित्र वर्णन करा.
- क) तबला वादनाच्या कोणत्याही दोन घराण्याची वादन शैली लिहा.
- ड) अवनदध वाद्य म्हणजे काय ते सांगुन कोणत्याही 4 अवनदध वाद्यांविषयी माहिती द्या.

- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** 16
- अ) त्रिपुष्कराचा उगम, भाग, निर्माते तसेच त्यापासून निर्माण झालेली वाद्य या विषयी सविस्तर वर्णन करा.
ब) तबला उत्पत्ती संदर्भात कोणत्याही 4 विद्वानांची मते स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.** 16
- तबला या वाद्याचा उगम, उत्पत्ती, इतिहास आणि विकास यावर सविस्तर चर्चा करा.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Tabla / Pakhavaj (MA21102)

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice questions**16**

- 1) Table was made from which two parts of Tripushkara?
 - a) Urdhwak & Aankik
 - b) Ankik & Aalingya
 - c) Urdhwak & Aalingya
 - d) None of this
- 2) What language is the word 'Tabla' originally from?
 - a) African
 - b) Russian
 - c) Australian
 - d) Arabian
- 3) Who is the writer of 'Natyashastra'?
 - a) Sharangdev
 - b) Bharatmuni
 - c) Matangmuni
 - d) Sahdev
- 4) Tabla is _____ instrument.
 - a) Tat Vadya
 - b) Sushir Vadya
 - c) Ghan Vadya
 - d) Avanaddha Vadya
- 5) What language is the word 'Tabul' originally from?
 - a) French
 - b) Farsi
 - c) Latin
 - d) Portuguese
- 6) 'Tabla' is _____ instrument.
 - a) Ekmukhi
 - b) Dwimukhi
 - c) Bahumukhi
 - d) None of these
- 7) Tripushkar made from _____
 - a) Iron
 - b) Stone
 - c) Soil
 - d) None of these
- 8) Tabla and _____ are two parts of Tabla.
 - a) Duff
 - b) Chhanni
 - c) Dagga
 - d) None of the above
- 9) There are _____ Gharana's in Tabla Vaadan?
 - a) 4
 - b) 5
 - c) 6
 - d) 8
- 10) Who is the writer of Sangeet Visharad?
 - a) Pt. Chhotelaal Mishra
 - b) Miyaan Bakhsh
 - c) Pt. Sudhir Mainkar
 - d) Vasant
- 11) Length of Mridanga compared to Pakhawaj is _____
 - a) Short
 - b) Long
 - c) Same
 - d) None of these

- 12)** Which of the following instruments is as same as Tabla?
a) Dholki b) Dholak
c) Duff d) Sambal
- 13)** How many Gattha's in Tabla?
a) 8 b) 9
c) 10 d) 12
- 14)** Table/Pakhwaj is made from the parts of _____ instruments.
a) Tripushkar b) Khol
c) Maadal d) Duff
- 15)** There are four types of Instruments Tat Vadya, Sushir Vadya, Avanaddha Vadya & _____.
a) Tantu Vadya b) Vayu Vadya
c) Ghan Vadya d) None of the above
- 16)** What is the meaning of 'Tabl'?
a) Tabla b) Maadal
c) Pakhwaj d) Nakkara

Q.2 Answer the following question in short. (Any Four) 16

- a) Structure of Tabla
- b) Characters & Basic Bolts of Tabla
- c) Origin of word – Tabla
- d) All Gharana's of Tabla & Founder's
- e) Explain Ekmukhi, Dwimukhi, Bahumukhi Instruments with example.
- f) Write short note on Rajjuyukt Vadya, Rajjuyukta Avanaddha Aparivartaniya Vadya and Rajjuhin Vadya.

Q.3 Answer in details. (Any Two) 16

- a) Write the detail information about Siddhar Khan.
- b) Give the detail information about Tabla with Sketch and structure of Tabla.
- c) Give the detail information about any 2 Gharana's of Tabla.
- d) What is the definition of 'Avandha Vadya'? Give the detail information about any 4 Avanaddha Vadya's.

Q.4 Answer in details. (Any One) 16

- a) Give the detail information about Tripushkar. (Origin, Parts, Producer and Few percussion instruments which made from Tripushkar.)
- b) Thoughts of Experts about History of Tabla – any 4.

Q.5 Answer in detail. 16

Write the detail information about Tabla Origin, Development, History etc.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Notation System of the Tal (MA21103)

Day & Date: Thursday, 20-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 16

- 1) कोणत्या ताललिपीमध्ये तालाच्या शेवटी '।' चिन्ह दिले जाते?

अ) पं. पलुस्कर	ब) पं. भातखंडे
क) दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 2) पं. भातखंडे लिपीमध्ये टाळी दर्शविण्यासाठी —— अनुक्रमांक लिहिला जातो?

अ) टाळीचा	ब) बोलांचा
क) मात्रेचा	ड) यापैकी नाही
- 3) —— ही मात्रा पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये लिहीता येत नाही?

अ) 1/3	ब) 1/4
क) 1/5	ड) 1/6
- 4) पं. भातखंडे लिपीमध्य एका पेक्षा जास्त लघुअक्षरे लिहिण्याकरता कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) —	ब) ~
क) U	ड) _
- 5) एका मात्रेत दोन लघुअक्षरे लिहिण्याकरता पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) —	ब) O
क) U	ड) कोणतेही चिन्ह नाही
- 6) पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये कालासाठी कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) O	ब) X
क) I	ड) +
- 7) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये '।' हे चिन्ह कोठे वापरतात?

अ) प्रत्येक मात्रेनंतर	ब) खंड संपल्यानंतर
क) आवर्तन संपल्यानंतर	ड) यापैकी नाही
- 8) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये कालासाठी —— चिन्ह वारतात.

अ) +	ब) O
क) X	ड) I

- 9) एका मात्रेत एकच लघुअक्षर आल्यास पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये कोणते चिन्ह वापरतात?
- अ) w ब) O
 क) _ ड) कोणतेच चिन्ह नाही
- 10) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये टाळी —— ने दर्शवतात.
- अ) O ब) विभागाचे चिन्ह
 क) ≈ ड) अनुक्रमांक
- 11) 1/7 मात्रा दाखवण्यासाठी कोणत्या ताललिपीमध्ये चिन्ह उपलब्ध नाही?
- अ) पं. पलुस्कर ब) पं. भातखंडे
 क) दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 12) पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये समेसाठी कोणते चिन्ह वापरतात?
- अ) O ब) I
 क) 9 ड) X
- 13) अक्षराखाली टाळीचा अनुक्रमांक कोणत्या ताललिपीत दाखवतात?
- अ) पं. भातखंडे ब) पं. पलुस्कर
 क) दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 14) अक्षराखाली मात्रेचा अनुक्रमांक कोणत्या ताललिपीत दाखवतात?
- अ) पं. भातखंडे ब) पं. पलुस्कर
 क) दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 15) पं. भातखंडे यांचे पूर्ण नाव —— आहे.
- अ) विनायक नामदेव भातखंडे ब) विष्णु नारायण भातखंडे
 क) वीर नागोजी भातखंडे ड) विष्णु दिगंबर भातखंडे
- 16) रूपकाच्या पहिल्या मात्रेवर —— येतो.
- अ) सम ब) टाळी
 क) काल ड) यापैकी नाही

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

16

- अ) पं. भातखंडे ताललिपीनुसार सम, काल, टाळी, व खंड यांचे चिन्ह व माहिती.
 ब) पं. पलुस्कर ताललिपीनुसार सम, काल, टाळी, व खंड यांचे चिन्ह व माहिती.
 क) झपतालाची एकपट व दुप्पट (पं. भातखंडे ताललिपी)
 ड) ताल-रूपक (दोन्ही ताललिपीमध्ये)
 इ) ताल-तीनताल (पं. पलुस्कर ताललिपी)

प्र.3 सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) तीनतालाची माहिती लिहा व एकपट, दुप्पट, तिप्पट, चौप्पट लिहा. (पं. भातखंडे)
 ब) पं. पलुस्कर ताललिपीमधील दुप्पट, तिप्पट, व चौप्पट यासाठी वापरली जाणारी चिन्हे व त्याची माहिती लिहा.
 क) पं. भातखंडे ताललिपीमधील त्रुटी लिहा.
 ड) पं. पलुस्कर ताललिपीमधील त्रुटी लिहा.

- प्र.4 सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 16**
- 1) ताल तीनताल व झपतालाची एकपट, दुप्पट, तिप्पट, व चौप्पट पं. पलुस्कर ताललिपीनुसार लिपीबद्ध करा.
 - 2) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये तीनतालाचा कायदा पाच पलटे व तिहाईसहीत लिहा.
- प्र.5 पं. भातखंडे व पं. पलुस्कर ताललिपीचे तुलनात्मक अध्ययन करा. 16**

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Notation System of the Tal (MA21103)

Day & Date: Thursday, 20-07-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple Choice Questions.

16

- 1) In which Taal Notation System, the sign 'I' is given at the end of Khand?
 - a) Pt. Paluskar
 - b) Pt. Bhatkhande
 - c) Both
 - d) None of these
- 2) In Pt. Bhatkhande notation system, for writing 'Taali', of which digit is given?
 - a) Taali
 - b) Bol
 - c) Matra
 - d) None of these
- 3) In Pt. Paluskar lipi, we could not write the _____ matra.
 - a) 1/3
 - b) 1/4
 - c) 1/5
 - d) 1/6
- 4) For writing the Bols, more than one which sign is used in Pt. Bhatkhande lipi?
 - a) —
 - b) ~
 - c) U
 - d) _
- 5) For uniting the syllables, more than one (i.e. two), which sign is used in Pt. Paluskar lipi?
 - a) —
 - b) O
 - c) U
 - d) No sign
- 6) In Pt. Paluskar lipi, the sign for 'Kal' is _____ ?
 - a) O
 - b) X
 - c) I
 - d) +
- 7) In Pt. Bhatkhande Notation system, 'I' is used at _____ ?
 - a) After every Matra
 - b) After Khand
 - c) After Avartan
 - d) None of above
- 8) On Pt. Bhatkhande Taal system, the 'Kal' is given by _____ sign.
 - a) +
 - b) O
 - c) X
 - d) I
- 9) For writing one matra in only one syllable, the sign used in Pt. Bhatkhande lipi is _____ ?
 - a) w
 - b) O
 - c) _
 - d) No sign available
- 10) In Bhatkhande system, the 'Taali' is given by _____ ?
 - a) O
 - b) Khand sign
 - c) =
 - d) Serial number

- 11) For indicating '1/7' matra, in which Taallipi there is no availability for sign?
 - a) Pt. Paluskar
 - b) Pt. Bhatkhande
 - c) Both
 - d) None of above
- 12) In Pt. Paluskar lipi, the 'Sam' is given by _____?
 - a) O
 - b) I
 - c) 9
 - d) X
- 13) In which Taal system, the serial number of 'Taali' is given at below of the Bol?
 - a) Pt. Bhatkhande
 - b) Pt. Paluskar
 - c) Both
 - d) None of above
- 14) In which Taal system, the serial number of 'Matra' is given at below of the Bol?
 - a) Pt. Bhatkhande
 - b) Pt. Paluskar
 - c) Both
 - d) None of above
- 15) What is the full name of Pt. Bhatkhande?
 - a) Vinayak Namdev Bhatkhande
 - b) Vishnu Narayan Bhatkhande
 - c) Veer Nagoji Bhatkhande
 - d) Vishnu Digambar Bhatkhande
- 16) What comes on Rupak Taal's first matra?
 - a) Sam
 - b) Tali
 - c) Kal
 - d) None of above

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)

16

- 1) The sign and information about Sam, Kal, Taali & Khand according to Pt. Bhatkhande lipi.
- 2) The signs & information about Sam, Kal, Khand, Tali & Khand according to Pt. Paluskar lipi.
- 3) Zhaftal Ekpat & Dugun (Pt. Bhatkhande)
- 4) Rupak Taal in both lipies
- 5) Taal-Teental (Pt. Paluskar lipi)

Q.3 Write in Detail (Any two)

16

- 1) Write information of Teental & its Ekgun, Dugun, Tigun & Chaugun in Pt. Bhatkhande lipi.
- 2) Write about the signs & information about Dugun, Tigun & Chaugun of Pt. Paluskar lipi.
- 3) Write down the Errors/disadvantages of Pt. Bhatkhande Taal lipi.
- 4) Write down the Errors/disadvantages of Pt. Paluskar Taal lipi.

Q.4 Write in details. (Any One)

16

- 1) Write Ekgun, Dugun, Tigun & Chaugun of Taal Teental and Zhaftal in Pt. Paluskar Taal lipi.
- 2) Write Kayda of Teental with 5 paltas & Tihai in Pt. Bhatkhande lipi.

Q.5 Comparative study of Pt. Bhatkhande & Pt. Paluskar Taal lipi.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Introduction of Gharanas & Composition in Solo Tabla/Pakhavaj
(MA21107)**

Day & Date: Friday, 21-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा**16**

- 1) बंद बाज किंवा चाटी चा बाज म्हणून —— हा घराणा ओळखला जातो.

अ) दिल्ली	ब) बनारस
क) लखनऊ	ड) पंजाब
- 2) बनारस घराण्याचे संस्थापक कोण?

अ) पं. छोटेलाल मिश्रा	ब) मोदु खाँ
क) सिद्धार खाँ	ड) पं. रामसहाय
- 3) 'बाज' हे नामाभिधान —— वरून पडले.

अ) कलावंतांच्या मतावरून	ब) घराण्यावरून
क) वादन वैशिष्ट्यावरून	ड) यापैकी नाही
- 4) दिल्ली घराण्याचे संस्थापक कोण?

अ) उ. अहमदजान थिरकवाँ	ब) हाजी विलायत अली खाँ
क) उ. सिद्धार खाँ	ड) पं. रामसहाय
- 5) धिनतक धिनतक तक तक धिनतक हा कायदा प्रामुख्याने —— या घराण्यात वाजवला जातो?

अ) दिल्ली	ब) बनारस
क) फरुखाबाद	ड) लखनऊ
- 6) 'स्तुती परन' प्रामुख्याने कोणत्या घराण्यात वाजवले जाते?

अ) अजराडा	ब) बनारस
क) पंजाब	ड) फरुखाबाद
- 7) वेगाला दुय्यम महत्व देणारा बाज कोणता?

अ) बंद	ब) खुला
क) दोन्ही	ड) दोन्ही नाही
- 8) पंजाब घराण्याचे संस्थापक कोण?

अ) हाजी विलायत अली खाँ	ब) उ. सिद्धार खाँ
क) पं. रामसहाय	ड) लाला भवानीदास
- 9) लखनऊ घराण्याने कोणत्या बाजाचा स्वीकार केला?

अ) बंद	ब) खुला
क) दोन्ही नाही	ड) यापैकी नाही.

- 10) 'दो उंगलीयों का बाज' म्हणून —— हा घराणा ओळखला जातो.
 अ) दिल्ली ब) बनारस
 क) अजराडा ड) लखनऊ
- 11) —— हा घराणा 'थापियाँ बाज' म्हणून ओळखला जातो.
 अ) लखनऊ ब) फरुखाबाद
 क) अजराडा ड) पंजाब
- 12) फरुखाबाद घराण्याचे संस्थापक कोण?
 अ) पं. रामसहाय ब) मोदु खाँ
 क) हाजी विलायत अली खाँ ड) यापैकी नाही
- 13) बनारस घराण्याने —— बाजाचा स्वीकार केला.
 अ) बंद ब) खुला
 क) दोन्ही नाही ड) यापैकी नाही
- 14) 'चाला' कोणत्या घराण्यात वाजवला जातो?
 अ) दिल्ली ब) पंजाब
 क) लखनऊ ड) फरुखाबाद
- 15) तबला वादनातील प्रमुख घराणे किती?
 अ) 4 ब) 5
 क) 6 ड) 8
- 16) उ. झाकीर हुसैन कोणत्या घराण्याचे तबला वादक आहेत?
 अ) दिल्ली ब) लखनऊ
 क) बनारस ड) पंजाब

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

16

- अ) लखनऊ घराण्याची बोल वैशिष्ट्ये
- ब) तबला वादनातील सर्व घराण्यांची नावे आणि त्यांचे संस्थापक
- क) बंद बाजाची वैशिष्ट्ये
- ड) खुल्या बाजाची वैशिष्ट्ये
- इ) दो उंगलीयों का बाज / बाज साठी कोणत्या दोन बोटांचा वापर केला जातो?
- ई) थापियाँ बाज

प्र.3 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) बनारस घराण्याची वादनशैली विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- ब) दिल्ली घराण्याचे कोणतेही दोन कायदे तिहाईसहीत लिहा.
- क) फरुखाबाद घराण्याची वादनशैली विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- ड) अजराडा घराण्याची वादन शैली विषयी सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

16

- अ) बंद बाज व खुला बाज या मधील वैशिष्ट्ये आणि फरक स्पष्ट करा.
- ब) तबला वादनातील कोणत्याही दोन घराण्याचे तुलनात्मक अध्ययन करा.

प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

अजराडा किंवा पंजाब घराण्याची वादनशैली, बाज, कलावंत, प्रचार व वैशिष्ट्ये इ. ची सविस्तर माहिती लिहा.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Introduction of Gharanas & Composition in Solo Tabla/Pakhavaj
(MA21107)

Day & Date: Friday, 21-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice questions

16

- 1) _____ Gharana is known by Band Baaj or Chaati ka Baaj?
 a) Delhi b) Banaras
 c) Lucknow d) Panjab
- 2) Who is the producer/Founder of Banaras Gharana?
 a) PT. Chhotelaal Mishra b) Modu Khan
 c) Siddhar Khan d) Pt. Ramsahay
- 3) The namabhidhan/ word 'baj' is felt /created by _____.
 a) According to Artistes b) Gharana Rules
 c) Specialization of play d) none of them
- 4) Who is the founder of Delhi Gharana?
 a) U. Ahamadjaan Thirkawa b) Haji Vilayet Ali Khan
 c) U. Siddhar Khan d) Pt. Ramsahay
- 5) 'Dhintak Dhintak Tak Tak Dhintak' is the kayda which play in _____ Gharana.
 a) Delhi b) Banaras
 c) Farukhabad d) Lucknow
- 6) 'Stuti Paran' is play in _____ Gharana?
 a) Ajrada b) Banaras
 c) Panjab d) Farukhabad
- 7) Second importance of Speed is given by _____ Baaj?
 a) Band Baaj b) Khula Baaj
 c) Both d) None of the above
- 8) Who is the founder of Panjab Gharana?
 a) Haaji Vilayat Ali Khan b) U. Siddhar Khan
 c) Pt. Ramsahay d) Lala Bhawanidas
- 9) Lucknow Gharana accepted _____ Baaj.
 a) Band b) Khula
 c) Both d) None of these
- 10) 'Do ungliyon ka Baaj'/the Baaj uses two fingers is _____ Gharana.
 a) Delhi b) Banaras
 c) Ajrada d) Lucknow

- 11) _____ Gharana is known as 'Thapiya' Baaj.
a) Lucknow b) Farukhabad
c) Ajarada d) Panjab
- 12) Who is the founder of Farukhabad Gharana?
a) Pt. Ramsahay b) Modu Khan
c) Haaji Vilayat Ali Khan d) None of these
- 13) Banaras Gharana accepted _____ Baaj.
a) Band b) Khula
c) Both d) None of these
- 14) In which gharana is known as to play the type of 'Chaala'?
a) Delhi b) Panjab
c) Lucknow d) Farukhabad
- 15) How many types of Gharana in Tabla Vaadan?
a) 4 b) 5
c) 6 d) 8
- 16) Ustad Zakir Hussain belongs to _____ Gharana?
a) Delhi b) Lucknow
c) Banaras d) Panjab

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)

16

- a) Specialization of Bol's in Lucknow Gharana.
- b) Write the names of all Gharana's in Tabla vaadan and the Founders.
- c) Characteristics / Specialization of Band Baaj
- d) Characteristics / Specialization of Khula Baaj.
- e) Do Ungliyon ka Baaj / The Baaj which used two fingers mainly to play.
- f) Thaapiyaan Baaj

Q.3 Answer in details (Any Two)

16

- a) Write the Detail information about characteristics / specialization of Banaras Gharana.
- b) Write two Kaydas of Delhi Gharana with Tihai.
- c) Write the Detail information about characteristics / specialization of Farukhabad Gharana
- d) Write the Detail information about characteristics / specialization of Ajarada Gharana.

Q.4 Answer in details (Any One)

16

- a) Write the difference and features of Band Baaj and khula Baaj.
- b) Write comparative information of any two Gharana's in Tabla Vaadan.

Q.5 Answer in Detail

16

Write the detail information about specialization, Development, Artists of Ajarada Gharana or Panjab Gharana.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Solo & Accompaniment of Tabla/ Pakhavai (MA21202)**

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 रिकाम्या जागी योग्य तो पर्याय निवडा.

- 1) वाद्य संगीतातील —— हा प्रकार साथीदारच्या शक्तीचा अंत पाहणारा असतो.

अ) आलाप	ब) गत
क) झाला	ड) बंदिश
- 2) ठुमरी गायनाच्या साथीसाठी —— हा ताल वाजवला जातो.

अ) आडाचौताल	ब) भजनी
क) दीपचंदी	ड) मत्त
- 3) ख्याल गायकीसाठी (बडा ख्याल) च्या साथीसाठी कोणता ताल वाजवला जातो?

अ) चाचर	ब) जायताल
क) रुद्रताल	ड) एकताल
- 4) तंतुवाद्यांमध्ये मसिद खानी गत व —— गत या दोन गतिंचे वादन केले जाते.

अ) उमाखानी	ब) रमाखानी
क) रजाखानी	ड) घसीटखानी
- 5) छोट्या ख्यालच्या साथीसाठी जास्त प्रमाणात उपयोगी असणारा ताल कोणता?

अ) चारताल	ब) जायताल
क) रुद्रताल	ड) तीनताल
- 6) ठेका वाजविताना शेवटच्या अवर्तनपर्यंत —— गुणवत्ता तीच राहणे अत्यंत आवश्यक आहे.

अ) लयीची	ब) नादाची
क) निकासाची	ड) वरील सर्व
- 7) 'आमद' हा प्रकार —— मध्ये असतो.

अ) गायन	ब) तंतु वाद्य
क) सुषीरवाद्य	ड) नृत्य
- 8) स्वतंत्र वादानामध्ये बनारस घरण्यामध्ये सुरुवातीला —— वाजवतात.

अ) कायदा	ब) रेला
क) उठाण	ड) गत
- 9) दोन मात्रांमध्ये जास्तीत जास्त अंतर ठेऊन सादर होत असलेला कलाप्रकार

अ) गत	ब) बडाख्याल
क) तराणा	ड) चतरंग

- 10)** तराणा गीतप्रकार —— लयीत गायला जातो.
 अ) मध्य ब) द्रुत
 क) विलंबित ड) अतिविलंबीत
- 11)** तंतु वाद्यांच्या वादानामध्ये आलाप, जोड व तदनंतर —— वाजवतात.
 अ) झाला ब) गत
 क) बंदिश ड) अंतरा
- 12)** वाद्यांच्या (तंतु वाद्यांच्या) वादानातध्ये द्रुत लयीत वाजवल्या जाणाऱ्या गतीस —— म्हणतात.
 अ) रजाखानीगत ब) मसिदखानी गत
 क) तिपल्ली गत ड) यांपैकी नाही
- 13)** खालीलपैकी कोणता ताल ख्यालाच्या साथीसाठी वाजवला जात नाही?
 अ) तीलवाडा ब) त्रिताल
 क) धमार ड) एकताल
- 14)** तबला हे —— वाद्य आहे.
 अ) तालप्रधान सुशिर ब) लयप्रधान घन
 क) तालप्रधान अवनदृय ड) स्वरप्रधान अवनदृय
- 15)** खालीलपैकी कोणत्या तालात दुमरी गायन केले जात नाही?
 अ) दीपचंदी ब) मत्त ताल
 क) आद्धा ड) केरवा
- 16)** स्वतंत्रवादनामध्ये —— द्रुत लयीत वाजवला जातो.
 अ) उठण ब) पेक्षकार
 क) रेला ड) यांपैकी नाही

प्र.2 टिपा लिहा. (6 पैकी 4)

- अ) साथीदारची भुमिका.
- ब) ख्यालाच्या साथीसाठी वाजवले जाणारे ताल.
- क) संथसंगतीमध्ये ठेकयांच्या स्पष्टतेचे महत्व.
- ड) दुमरी ची संथसंगत.
- इ) स्वतंत्रवादानातील (द्रुत लय)
- ई) स्वातंत्रवादानामध्ये लहरा (नगम्याचे) महत्व.

प्र.3 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (4 पैकी 2)

- अ) नृत्याची साथसंगत.
- ब) द्रुत (छोटा ख्यालची) साथसंगत.
- क) नाट्यसंगीताची संथसंगत.
- ड) भरीव ठेका व सुस्पष्ट ठेका यांमधील अंतर स्पष्ट करा.

प्र.4 सविस्तर उत्तरे लिहा. (2 पैकी 1)

- अ) ख्यालची साथसंगत व उपशास्त्रीय संगीताची साथसंगत यावर सविस्तर वर्णन करा.
- ब) तंतुवाद्यांची साथसंगत व नृत्याची साथसंगत यावर सविस्तर वर्णन करा.

प्र.5 सविस्तर वर्णन करा.

स्वातंत्र्यपूर्व साथसंगत व स्वातंत्र्योत्तर काळातील साथसंगत याविषयावर सखोल चर्चा करा.

Seat No.	
-----------------	--

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Solo & Accompaniment of Tabla/ Pakhavai (MA21202)**

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks.

- 1) _____ Form of instrumental music is about seeing the end of an accompanist's strength.

a) Aalap	b) Gat
c) Zala	d) Bandish
- 2) _____ Taal is used to play with Thumri for accompaniment.

a) Aadachautaal	b) Bhajani
c) Deepchandi	d) Matt
- 3) Which Taal is played for accompaniment with Khayal gayaki (Bada khayal)?

a) Chachar	b) Jayataal
c) Rudrataal	d) Ektaal
- 4) Masid khani gaat and _____ on string instruments these two gaat's are played.

a) Umakhani	b) Ramakhani
c) Rajakhani	d) Ghasitkhani
- 5) Which taal is most useful for Chota khayal Accompaniment?

a) Chartaal	b) Jayataal
c) Rudrataal	d) Tintaal
- 6) It is very important that the quality of the _____ remains the same till the last beat (Iteration, Avartana) while playing the Theka.

a) Laya	b) Naad
c) Nikas	d) All above
- 7) The form 'Amad' is in _____.

a) Singing	b) String instruments
c) Sushir instruments	d) Dance
- 8) In solo the _____ is initially played in the Banaras Gharana.

a) Kayada	b) Rela
c) Uthan	d) Gaat
- 9) _____ is an art of vocal which is performed with maximum distance between two words.

a) Gaat	b) Bada khayal
c) Taranaa	d) Chatarang
- 10) Tarana sings in _____ laya.

a) Madhya	b) Drut
c) Vilambit	d) Ativilambit

- 11)** Alap, jod and then _____ are played in the playing of string instruments.
a) Zaala b) Gaat
c) Bandish d) Antara
- 12)** The _____ is played in drut laya in string instruments.
a) Rajakhani gat b) Masidkhani gat
c) Tripalli gat d) None of these
- 13)** Which of the following taal is not played for khayal accompaniment?
a) Tilvada b) Trital
c) Dhamar d) Ektaal
- 14)** Tabla is _____ instrument.
a) Taalpradhan Sushir b) Layapradhan Ghan
c) Taalpradhan Avanadya d) Swarpradhan Avanadya
- 15)** In which of the following taal thumri is not sung?
a) Dipchandi b) Matt taal
c) Addha d) Kerva
- 16)** While playing solo _____ is played in drut laya.
a) Uthan b) Peshkar
c) Rela d) None of these

Q.2 Write Short Notes. (Any Four)

- a) The role of accompaniment.
- b) Taal's which are played for Accompaniment of khayal.
- c) Importance of clarity of theka in accompaniment.
- d) Accompaniment of Thumri.
- e) Drut laya in solo.
- f) Importance of Lehera in Solo.

Q.3 Write short answers. (Any Two)

- a) Accompaniment of Dance.
- b) Accompaniment of Drut (Chota khayala)
- c) Accompaniment of Nattyasangit.
- d) Difference between Clear theka and Bhariv (filled) theka.

Q.4 Write detailed answers. (Any One)

- a) Explain in detail the Accompaniment of Khayala and the Accompaniment of Classical music.
- b) Explain in detail the Accompaniment of Tantuvadaya and Accompaniment of dance.

Q.5 Describe in detail.

- a) Discuss in depth the topic of pre - independence Accompaniment and Post-independence period Accompaniment.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Notation System of Compositions in Tabla / Pakhavaj (MA21203)**

Day & Date: Sunday, 23-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 बहुपर्यायी प्रश्न – योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

- 1) —— ही मात्रा पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये लिहता येत नाही.

अ) 1/3	ब) 1/4
क) 1/5	ड) 1/6
- 2) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये एका पेक्षा जास्त लघुअक्षरे लिहण्याकरता कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) —	ब) ~
क) ८	ड) ०
- 3) 'तकधिनतक' हा बोल पं. पुलस्कर ताललिपीत लिहण्याकरता कोणत्या चिन्हाचा उपयोग होईल?

अ) ००	ब) ≈
क) ८८	ड) No sign
- 4) पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये टाळी दर्शविण्यासाठी —— अनुक्रमांक लिहला जातो.

अ) टाळीचा	ब) बोलांचा
क) मात्रेचा	ड) यापैकी नाही
- 5) एका मात्रेत दोन लघुअक्षरे लिहण्याकरता पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) —	ब) ०
क) ८	ड) None of above
- 6) कोणत्या ताललिपी पद्धतीमध्ये ताल संपल्यानंतर 'I' हे चिन्ह दिले जाते?

अ) पं. पलुस्कर	ब) पं. भातखंडे
क) दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 7) खालीलपैकी कोणती ताललिपी पद्धती नाही?

अ) पं. भातखंडे	ब) पं. रविन्द्रनाथ
क) पं. पलुस्कर	ड) यापैकी नाही
- 8) 'पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये प्रत्येक खंडानंतर 'I' हे चिन्ह दिले जाते', हे वाक्य —— आहे.

अ) अयोग्य	ब) योग्य
क) दोन्ही बरोबर	ड) सांगता येत नाही

- 9) खालीलपैकी कोणती सांग तिहाईसहित वा तिहाईरहित असू शकते?
- अ) तुकडा
 - ब) चक्रदार
 - क) तिहाई
 - ड) गत
- 10) —— ही ताललिपी लिहण्याकरता थोडी किलष्ट असते.
- अ) पं. भातखंडे
 - ब) पं.पलुस्कर
 - क) दोन्ही
 - ड) यापैकी नाही
- 11) खालीलपैकी कोणती लयकारी पं. पलुस्कर ताललिपीत लिहता येऊ शकत नाही?
- अ) आड
 - ब) बिआड
 - क) तिगुन
 - ड) कुआड
- 12) मुखडा मोहऱ्याच्या तुलनेत —— असतो.
- अ) मोठा
 - ब) सारखाच
 - क) लहान
 - ड) यापैकी नाही
- 13) 'परन' ही संज्ञा —— शी संबंधित आहे.
- अ) पखावज
 - ब) ढोलकी
 - क) तबला
 - ड) घटम
- 14) विलंबित लयीमध्ये समेवर येण्यापूर्वी काय वाजवतात?
- अ) तुकडा
 - ब) मोहरा
 - क) चक्रदार
 - ड) मुखडा
- 15) कमाली चक्रदारामध्ये दुसऱ्या आवर्तनात कितवा 'धा' समेवट येतो?
- अ) पाचवा
 - ब) नववा
 - क) चौदावा
 - ड) सत्तावीसावा
- 16) पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये '——' या चिन्हाचे दुगुनीत कोणत्या चिन्हात रूपांतर होते?
- अ)
 - ब)
 - क)
 - ड) ००

प्र.2 टिपा लिहा (कोणतेही 4)

16

- अ) पं. पलुस्कर ताललिपी – दोष
- ब) फरुखाबाद घराना – पेशकार (3 पलटयासंहित)
- क) एकताल – दुगुन व तिगुन (पं. पलुस्कर ताललिपी)
- ड) तिहाई आणि सौदर्य
- इ) कोणत्याही तालात – एक कमाली चक्रदार
- ई) मुखडा व मोहरा (परिभाषा)

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

16

- अ) पं. भातखंडे ताललिपी – गुण व दोष लिहा.
- ब) तल – झुमरा (एकगुन, दुगुन, तिगुन व चौगुन) (पं. भातखंडे ताललिपी मध्ये)
- क) ताललिपीचे महत्व थोडक्यात विशद करा.
- ड) कोणतीही 2 अविस्तारक्षम रचना पं. पलुस्कर ताललिपीमध्ये लिपीबद्ध करा.
- इ) अन्यासक्रमातील कोणत्याही एका तालात खंड जाती कायदा लिपीबद्ध करा.
(उपलटे व तिहाई)
- ई) मुखडा व मोहरा यातील फरक सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.4 अ) 'पं – भातखंडे व पं. पलुस्कर ताललिपीचे तुलनात्मक अध्ययन याविषयी सविस्तर 16 चर्चा करा.

किंवा

ब) अभ्यासक्रमातील कोणत्याही चार तालांची एकगुन, तिगुन व चौगुन (पं. पलुस्कर ताललिपी) लिहा.

प्र.5 'गत' व त्याचे कोणतेही चार प्रकार लिपिबद्ध करा. (पं. भातखंडे ताललिपीमध्ये) 16

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Notation System of Compositions in Tabla / Pakhavaj (MA21203)**

Day & Date: Sunday, 23-07-2023

Max. Marks: 80

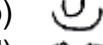
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Solve the multiple choice questions.

16

- 1) _____ Matra can not be written in Pt. Paluskar Notation system.
 - a) $\frac{1}{3}$
 - b) $\frac{1}{4}$
 - c) $\frac{1}{5}$
 - d) $\frac{1}{6}$
- 2) In Pt. Bhatkhande lipi, for writing the syllables more than one the sign is _____.
 - a)
 - b)
 - c)
 - d)
- 3) 'तकदिनतक' For writing in Pt. Plasukar lipi, the sign is _____.
 - a)
 - b)
 - c)
 - d) No sign
- 4) For Indicating 'Tali' in Pt. Bhatkhande, the serial number is given of _____.
 - a) Tali
 - b) Syllable
 - c) Matra
 - d) None of above
- 5) In Pt. Paluskar lipi, for writing two syllables in one matra, the sign is _____.
 - a)
 - b)
 - c)
 - d) None of above
- 6) In which Tal-lipi, the 'I' sign is given at the end of Tal?
 - a) Pt. Paluskar
 - b) Pt. Bhatkhande
 - c) In Both
 - d) None of above
- 7) Which of the following no., Taallipi?
 - a) Pt. Bhatkhande
 - b) Pt. Ravindranath
 - c) Pt. Paluskar
 - d) None of the above
- 8) "In Pt. Bhatkhande Taallipi, the sign 'I' is given at the end of every khand". This sentence is _____.
 - a) False
 - b) True
 - c) Both right
 - d) Can't tell
- 9) Which concept is with Tihai or without Tihai?
 - a) Tukda
 - b) Chekradhar
 - c) Tihai
 - d) Gat
- 10) _____ Taallipi is more difficult to write.
 - a) Pt. Bhatkhande
 - b) Pt. Paluskar
 - c) Both
 - d) None of these
- 11) Which Laykari cannot be written in Pt. Paluskar Taallipi?
 - a) Aad
 - b) Biaad
 - c) Tigun
 - d) Kuaad

- 12) Mukhda is _____ one compare to Mohra.
a) Big b) Same
c) Small d) None of these
- 13) The 'Paran' is related with _____.
a) Pakhwaj b) Dholaki
c) Tabla d) Ghatam
- 14) What do play before 'Sam' in Vilambit Lay?
a) Tukda b) Mohara
c) Chakradhar d) Mukhada
- 15) In Kamali Chakradhar, which number of 'ट' 'Dha' from second cycle will come on 'Sam'?
a) Fifth b) Ninth
c) Fourteenth d) Twenty-seventh
- 16) In Pt. Paluskar system, the sign '___' converts in which sign in Dugum?
a) b)
c) d)

Q.2 Write Short Answer. (Any Four)

16

- a) Pt. Palusakar Taallipi – Drawbacks.
- b) Farukhabad Gharana Peshkar. (With 3 Paltas)
- c) Ektal - Dugun & Tigun. (Pt. Paluskar lipi).
- d) Tihai and Asthetics.
- e) A Kamali Chakradhar. (In any Taal).
- f) Mukhada and Mohara- Definitions.

Q.3 Write short Answers. (Any 4)

16

- a) Pt. Bhatkhande – Merits & Demerits.
- b) Taal – Zhumara (Ekgun, Dugun, Tigun & Chaugun)- Pt. Bhatkhande Taallipi.
- c) 'The Important of Taallipi' – (Write in short).
- d) Any – 2 Non-expandable forms – Write in Pt. Paluskar lipi.
- e) A Khand Jati Kayda in any Taal from syllabus. (3 Palte & Tihai)
- f) Distinguish between Mukhada & Mohara with examples.

Q.4 The comparative study of Pt. Bhatkhande and Pt. Paluskar Natation system.

16

OR

Write Ekgun, Tigun & Chaugun of any 4 Taal's from the syllabus.
(Pt. Paluskar Taallipi)

Q.5 Write in detail about 'Gat' and give any 4 Types of Gat in Pt. Bhatkhande lipi.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Other Percussion Instruments (MA21206)**

Day & Date: Tuesday, 25-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा**16**

1) त्रिपुष्कर या वाद्याचा उल्लेख सर्वप्रथम आपल्या ग्रंथात कोणी केला?

अ) मतंग	ब) शारंगदेव
क) भरत	ड) वसंत

2) त्रिपुष्कर वाद्याचे किती भाग होते?

अ) 2	ब) 3
क) 4	ड) 5

3) त्रिपुष्कर वाद्याचे निर्माते कोण?

अ) रामशंकर	ब) हरिदास
क) स्वाती	ड) यापैकी नाही

4) मृदंगाचे जे विकसीत रूप भारतात आहे त्यास —— असे म्हणतात.

अ) घट्म	ब) चेण्डा
क) मृदंगम	ड) यापैकी नाही

5) टी. एन मुखर्जी अनुसार मृदंगाची लांबी पखवाजाच्या तुलनेत —— असते.

अ) कमी	ब) जास्त
क) सारखीच	ड) यापैकी नाही

6) 'कोया' ढोल कोणत्या जमातीमध्ये वाजवला जातो?

अ) बंजारा	ब) बंगाली
क) राजस्थानी	ड) आदिवासी (ओडीसा)

7) पश्चिम बंगाल मध्ये खालीलपैकी कोणते वाद्य प्रचलित आहे?

अ) नगारा	ब) दुक्कड
क) खोल	ड) यापैकी नाही

8) 'Baul' गायनाच्या साधीसाठी कोणते वाद्य वाजवले जाते?

अ) नगारा	ब) पटह
क) खोल	ड) दिमडी

9) 'पटह' हे —— वाद्य होते.

अ) घन	ब) तंतु
क) सुषिर	ड) अवनदध

- 10) 'ढोलकी' हे वाद्य प्रामुख्याने —— या गीत प्रकाराच्या साथीसाठी वाजवले जाते.
 अ) कव्वाली ब) गळगल
 क) लावणी ड) भजन
- 11) 'ढोलक' हे वाद्य प्रामुख्याने कोणत्या गीत प्रकाराच्या साथीसाठी वाजवले जाते?
 अ) कव्वाली ब) लावणी
 क) नृत्य (शास्त्रीय) ड) यापैकी नाही
- 12) 'पाणविक' म्हणजे —— वाद्य वादन करणारे कलावंत?
 अ) त्रिपुष्कर ब) दर्दर
 क) पटह ड) पणव
- 13) 'टुटा तब भी बोला' ही कथा कोणत्या वाद्याच्या संदर्भात आहे?
 अ) पखावज ब) नगारा
 क) ढोल ड) ताशा
- 14) उर्ध्वक व —— हे त्रिपुष्करोचे दोन भाग आहेत.
 अ) खोल ब) अलिंग्य
 क) दर्दर ड) पणव
- 15) मृदंगाचे संस्कृत नाव —— होते.
 अ) रक्तिका ब) मुद्रायन
 क) मृत्तिका ड) यापैकी नाही
- 16) 'भुमीदुंदुंभी' हे —— वाद्य होते.
 अ) घन ब) तंतु
 क) सुषिर ड) अवनदध

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (6 पैकी 4)

16

- अ) माती चा साचा असणारी वाद्य यावर टीपा लिहा.
 ब) धातुचा साचा असणारी वाद्य यावर टीपा लिहा.
 क) धनिमार्जना विषयी माहिती द्या.
 ड) सुगम संगीतामध्ये वाजवली जाणारी वाद्य यांवर टीपा लिहा.
 इ) लोकसंगीतामध्ये वाजवली जाणारी वाद्य याविषयी माहीती द्या.
 ई) पखवाज, ढोलकी, ढोलक व तबला या वाद्यांची निर्मिती व उपयोगिता याविषयी माहिती द्या.

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी दोन)

16

- अ) 'मुखविलेपन' विषयी सविस्तर माहीती द्या.
 ब) शास्त्रीय व उपशास्त्रीय गायन तसेच लोकसंगीता मध्ये वाजवली जाणारी वाद्य इ.
 विषयी माहिती द्या.
 क) 'न्यास' विषयी सखोल माहिती द्या.
 ड) अवनद्ध शब्द उत्पत्ती या विषयी सविस्तर माहिती द्या.

प्र.4 दिर्घीत्तरी प्रश्न. (2 पैकी 1)

16

- अ) एकमुखी अवनद्ध वाद्य आणि द्विमुखी अवनद्ध वाद्य याविषयी सखोल माहिती द्या.
- ब) त्रिपुष्कराची निर्मिती व त्यापासून तयार झालेली वाद्य याविषयी सखोल माहीती द्या.

प्र.5 दिर्घीत्तरी प्रश्न.

16

अवनद्ध वाद्यांचा इतिहास , पाश्वभुमी, उत्पत्ती, उगम आणि विकास याविषयी सविस्तर माहिती द्या.

Seat No.	
-----------------	--

Set P

**M.A. (Tabla) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Other Percussion Instruments (MA21206)**

Day & Date: Tuesday, 25-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice questions**16**

- 1) Who was first to mention 'Tripushkar' in his Book?

a) Matang	b) Sharangdev
c) Bharat	d) Vasant
- 2) There are _____ parts of Tripushkar?

a) 2	b) 3
c) 4	d) 5
- 3) Who is the producer of Tripushkar?

a) Ramshankar	b) Haridas
c) Swati	d) None of the above
- 4) The developed form of Mridang is called as _____ in India.

a) Ghatam	b) Chenda
c) Mridangam	d) None of the above
- 5) According to T. N. Mukharji the Length of Mridang is _____ than the Pakhwaj.

a) Short	b) More
c) Same	d) None of the above
- 6) 'Koya Dhol' is used to play in _____ flok music.

a) Banjara	b) Bangali
c) Rajasthani	d) Aadiwasi (Odissa)
- 7) Which of the following Instrument is used to play in West Bengal?

a) Nagara	b) Dukkad
c) Khol	d) None of the above
- 8) Which Instrument is used for accompaniment for 'Baul Gaayan'?

a) Nagara	b) Patah
c) Khol	d) None of the above
- 9) 'Patah' was an _____ Instrument.

a) Ghan	b) String
c) Sushir	d) Avanaddha
- 10) 'Dholki' is Mainly plays in _____

a) Quwwali	b) Gazal
c) Laavni	d) Bhajan
- 11) 'Dholak' is Mainly plays with _____

a) Quwwali	b) Laavni
c) Classicle dance	d) None of the above

- 12) 'Paanvik means the Artist who plays _____ instrument.
a) Tripushkar b) Dardar
c) Patah d) Panav
- 13) 'Tuta tab bhi Bola' is a story related to _____ Instrument.
a) Pakhawaj b) Nagara
c) Dhol d) Taasha
- 14) Urdhwak and _____ are two parts of Tripushkar.
a) Khol b) Aalingya
c) Dardar d) Panav
- 15) In Sanskrit Language 'Mridanga' is called as _____
a) Raktika b) Mudrayan
c) None of the above d) Mrittika
- 16) 'Bhumidundumbhi' was _____ Instrument.
a) Ghan b) String
c) Sushir d) Avanaddha

Q.2 Answer in Short. (Any 4 out of 6)

16

- Write the notes about instruments which is made from soil.
- Write the short note about the instrument which is made from metal.
- 'Dhwanimarjana' means what? And write the short note on 'Dhwanimarjana'
- Write the short note on the instrument are used to accompaniment with Light Music.
- Give the information about the instruments are used to accompaniment with Folk Music.
- Give detail Information about the structure and uses and development of Pakhawaj, Dholki, Dholak and Tabla.

Q.3 Answer in details. (Any 2 out of 4)

16

- Give the detail information about 'Mukhvilapan'
- Give the detail information about the instruments which used to accompaniment with classical and semi classical Vocal and Folk Music.
- Give the detail information about the 'Nyas'
- Give the detail information about Avanaddha Vadya (Percussion Instrument)

Q.4 Answer in detail (Any 1 out of 2)

16

- Give the detail information about Ekmukhi Avandha Vadya, Dwimukhi Avanaddha Vadya.
- Give details about the Tripushkar – (Prepared process, development and all percussion instruments which are made from Tripushkar)

Q.5 Answer in Detail

16

Give the detail information about, History, Origin, Development about percussion Instruments (Avanaddha Vadya)

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (Tabla) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Percussion Instruments (MA21301)

Day & Date: Monday, 10-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) 'अवनदध' व 'आनदध' या दोन शब्दाचा मुळ उगम संस्कृत भाषेतील -----
 धातुपासून झाला.
 अ) नंद ब) नघ
 क) नह ड) यापैकी नाही
- 2) वाद्य वर्गीकरण —
 1) सुषीर वाद्य 2) घन वाद्य 3) तंतुवाद्य आणि 4) -----
 अ) लोह ब) वायु
 क) अवनदध ड) माती
- 3) 'नाट्यशास्त्र' या ग्रंथाचे लेखक कोण?
 अ) शारंगदेव ब) मतंग
 क) भरत ड) नारद
- 4) त्रिपुष्कर या वाद्याचे निर्माते ----- आहेत.
 अ) मोटु खाँ ब) हजरत खुसरौ
 क) कालिदास ड) स्वाती ऋषी
- 5) प्राचीन काळी स्वतंत्र वादनासाठी खालीलपैकी कोणता शब्द वापरला जायचा?
 अ) तंत्रनुग वादन ब) प्रेषानुग वादन
 क) गोष्ठी वादन ड) शुष्क वादन
- 6) 'नगारा' हे ----- वाद्य आहे.
 अ) अर्धगोलाकार / अर्धचंद्राकृती ब) पूर्ण गोलाकर
 क) चक्राकृती ड) डमर्वाकृती
- 7) खालीलपैकी ----- या वाद्याच्या धुमपुडीला कणिक (आटा) लावुन वाजवले जाते.
 अ) पखवाज ब) नगारा
 क) ताशा ड) ढोल
- 8) तबला हे ----- वाद्य आहे.
 अ) अधोमुखी ब) संमुखी
 क) द्विमुखी ड) यापैकी नाही

- 9)** गळ्यात लटकावुन वाजवली जाणारी वाद्य जसे 'ताशा' हे वाद्य ---- या प्रकारात येतात.
- अ) उर्ध्वमुखी ब) संमुखी
 क) उत्तरमुखी ड) पुर्वमुखी
- 10)** 'धृपद' गायनाच्या साथीसाठी प्रामुख्याने ---- वाद्य वाजवले जाते.
- अ) नाल ब) ढोलक
 क) घटम् ड) पखवाज
- 11)** खालीलपैकी 'पखवाज' या वाद्यासाठी कोणते नाव नाही?
- अ) मृदल ब) मुरज
 क) मृत्तिका ड) मृद
- 12)** त्रिपुष्कर वाद्याचे ---- भाग होते.
- अ) 4 ब) 3
 क) 5 ड) 6
- 13)** बायाँ (डगगा) हे ---- वाद्य आहे.
- अ) पूर्ण गोलाकार ब) चक्राकृती
 क) डमर्वाकृती ड) अर्धांडाकृती
- 14)** तबला, पखवाज, ढोलक हे ---- वाद्य आहेत.
- अ) सुषीर ब) घन
 क) अवनदध ड) तंतु
- 15)** अवनदध वाद्य ---- असतात.
- अ) वेळदर्शक ब) दिशादर्शक
 क) लय आणि ताल प्रधान ड) यापैकी नाही
- 16)** डॉ. आबान मिस्ट्री या ---- वादक होत्या.
- अ) सतार ब) व्हायोलीन
 क) पखवाज ड) तबला

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.**16**

- 1) एकमुखी व द्विमुखी वाद्य
- 2) संमुखी व पाश्वमुखी वाद्य
- 3) वाद्य वर्गीकरण
- 4) रज्जुयुक्त व गढठयुक्त वाद्य
- 5) चक्राकृती व पूर्ण गोलाकार वाद्य
- 6) तबला शब्द उत्पत्ती

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**16**

- 1) त्रिपुष्कर या वाद्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- 2) मुखविलेपन विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- 3) 'ध्वनिमार्जना' विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- 4) लोकसंगीताच्या साथीसाठी वाजवल्या जाणाऱ्या कोणत्याही 3 अवनदध वाद्याविषयी माहिती लिहा.

- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** 16
- 1) वाद्य आकृती वर्गीकरण विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
 - 2) अवनंदध तालावाद्यांचा विकास यावर सखोल चर्चा करा.
- प्र.5 भारतीय संगीत क्षेत्रात अवनंदध तालवाद्यांची भुमिका स्पष्ट करा.** 16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
History of Percussion Instruments (MA21301)

Day & Date: Monday, 10-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple Choice Questions:

16

- 1) In Sanskrit language the origin of the two words which are 'Avanddha' and 'Aanaddha' is from _____.
 a) Nand b) Nagh
 c) Nah d) None of these
- 2) Vaadya Vargikaran (classification) are
 1) Sushir Vaadya 2) Ghan Vaadya 3) Tantu Vaadya 4) _____.
 a) Loh b) Vaayu
 c) Avanaddha d) Soil
- 3) Who is the author of 'Natyashastra' ?
 a) Sharangdev b) Matang
 c) Bharat d) Naarad
- 4) The instrument Tripushakar was produced (created) by _____.
 a) Modu khan b) Hajrat khussro
 c) Kalidas d) Swati Rushi
- 5) Which of the following word was used for Solo Vaadan in ancient period?
 a) Tantranug Vaadan b) Preshanug Vaadan
 c) Goshthi Vaadan d) Shushka Vaadan
- 6) Nagara is _____ instrument.
 a) Hemispherical / Ardhgolakar / Ardhachandrakriti
 b) Full orbed / Purna Golakar
 c) Chakrakriti
 d) Damarvakriti
- 7) From the following _____ instrument is played by applying wheat powder on its base.
 a) Pakhawaj b) Nagara
 c) Taasha d) Dhol
- 8) Table is _____ instruments.
 a) Adhomukhi b) Samukhi
 c) Dwimukhi d) None of these
- 9) The instruments which can play by hanging on neck they are comes under _____ type.
 a) Urdhwamukhi b) Samukhi
 c) Uttarmukhi d) Purvamukhi
- 10) _____ instrument is accompanied with 'Dhrupad Gaayan'.
 a) Naal b) Dholak
 c) Ghatam d) Pakhawaj

- 11) From the following words which word is not used for Pakhawaj?
 a) Mrudal b) Muraj
 c) Mruttika d) Mrud
- 12) 'Tripushakar' has _____ parts.
 a) 4 b) 3
 c) 5 d) 6
- 13) Dagga (Bayan) is _____ instrument.
 a) Full orbed / Purna Golakar
 b) Chakrakruti
 c) Damarvakti
 d) Ardhandhakruti / Semi-oval
- 14) Table, Pakhawaj, Dholak, these instruments are _____
 a) String b) Ghan
 c) Avanaddha d) Tantu
- 15) Avanaddha Vaadya's are _____
 a) Time sensitive b) Direction ruler
 c) Rhythmic d) None of the above
- 16) Dr. Aban Mistri was _____ player.
 a) Satar b) Violin
 c) Pakhawaj d) Tabla

Q.2 Answer in short: (Any Four) 16

- a) Ekmukhi and Dwimukhi Instruments
- b) Sammukhi and Paarshwamukhi Instruments
- c) Classification Instruments
- d) Rajjuyukt and Gatheyukh Vaadya
- e) Chakrakriti and Purn-golakar (full orbed) Instruments
- f) Origin of word Tabla

Q.3 Write answers on any Two of the following. 16

- a) Write detail information about 'Tripushakar'.
- b) Give the detail information about 'Mukhvilepan'.
- c) Write the detail information about 'Dwanimarjana'
- d) Write the detail information about percussion instruments (any 3) which used for accompaniment with folk music.

Q.4 Attempt any One of the following questions. 16

- a) Write detailed information about classification of 'Vaadya Aakruti'.
- b) Write the detail information about development of Avandha percussion instruments.

Q.5 Answer in Detail. 16

- a) Explain the role and Historical background of Avanaddha Percussion instruments in Indian Classical Music.

Seat No.	
-----------------	--

Set P

**M.A. (Tabla) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Research Methodology in Music (MA21302)**

Day & Date: Tuesday, 11-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा

16

- 1) Discover हा शब्द ---- पर्यायी शब्द आहे.

अ) Discover	ब) Research
क) Search	ड) Cover
- 2) संशोधन म्हणजे ----.

अ) वारंवार शोधत राहणे	ब) कोणत्याही समस्येवर उपाय शोधणे
क) कोणत्याही समस्येवर उपाय शोधण्यासाठी वैज्ञानिक पद्धतीने काम करणे	ड) समस्येचा पाठपुरावा करणे
- 3) खालीलपैकी एक सर्च इंजिन केवळ वैज्ञानिक माहितीसाठी आहे?

अ) Google	ब) Yahoo
क) Scirus	ड) Altra Vista
- 4) उत्तम संशोधकाचे गुण कोणते?

अ) संशोधक नादात्मकवृत्तीचा असावा	ब) संशोधक नेहमी जागरूक व सजग असावा
क) संशोधकाच्या अंगी चिकाटी असावी	ड) सर्व बरोबर
- 5) संगीतामध्ये संशोधन करण्यासाठी या पद्धतीचा उपयोग केला जातो?

अ) वर्णनात्मक पद्धती	ब) सांख्यिकीय पद्धती
क) प्रयोगात्मक पद्धती	ड) ऐतिहासिक पद्धती
- 6) संशोधनाची वैज्ञानिकदृष्ट्या दस्तावेजीकरण केलेली रचना?

अ) सिनॉपसिस	ब) डाटा कलेक्शन
क) कृति संशोधन	ड) संशोधनाचा प्रस्ताव
- 7) संशोधन प्रबंध सादर करताना संशोधकाला स्वतःच्या प्रामाणिकतेची हमी घावी लागते त्याला ---- म्हणतात

अ) मनोगत	ब) प्रतिज्ञापत्र
क) प्रमाणपत्र	ड) ऋणनिर्देश
- 8) प्रबंधाचा गोषवारा कशाला म्हणतात?

अ) अनुक्रमणिका	ब) सारांश
क) प्रस्तावना	ड) प्रतिज्ञापत्र

- 9) संदर्भ देताना सर्वप्रथम ---- देतात.
 अ) संदर्भग्रंथाचे नाव ब) संदर्भ ग्रंथकाराचे नाव
 क) प्रकाशन ड) प्रसिद्धी स्थळ
- 10) प्रश्नावली एक आहे?
 अ) संशोधन पद्धत ब) मापन तंत्र
 क) डाटा विश्लेषण तंत्र ड) डाटा संकलनाचे साधन
- 11) ही वेबसाइट या संशोधन कार्याशी संबंधित आहे?
 अ) ज्ञान गंगा ब) इन्फिलबनेट एसी
 क) स्किवरी डॉट कॉम ड) सर्च इंजिन
- 12) Mean, Mode, Median या संकल्पनांचा ---- पद्धतीत समावेश होतो.
 अ) सांख्यिकी ब) अवकाशीय
 क) भौतिकीय ड) रासायनिकीय
- 13) काल्पनिक प्रस्तावना म्हणजे ---- होय.
 अ) Hypothesis ब) Thesis
 क) Hypothsis ड) Problem
- 14) हा संशोधनाचा प्रकार नाही?
 अ) सैद्धांतिक संशोधन ब) ऐतिहासिक संशोधन
 क) क्रियात्मक संशोधन ड) सामाजिक संशोधन
- 15) गतकालिन घटनांचा मागोवा घेण्यासाठी सर्वसधारण पद्धती उपयुक्त ठरते?
 अ) ऐतिहासिक पद्धत ब) नमुना
 क) प्रायोगिक ड) निरीक्षण
- 16) रिसर्च म्हणजे ----
 अ) संशोधनाची पुनरावृत्ती करणे ब) संशोधनाचा अभ्यास करणे
 क) पुन्हा शोध घेणे ड) परिकल्पना

प्र.2 टीपा लिहा (कोणतेही दोन)

16

- अ) मुलाखत
- ब) संशोधनाचे उद्दिष्ट
- क) Data Collection
- ड) परिकल्पना

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) ऋणनिर्देश
- ब) निरीक्षण पद्धती
- क) तळटीप
- ड) नमुना पद्धती
- इ) प्रायोगिक पद्धती
- ई) ऐतिहासिक पद्धती

- प्र.4** खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर संशोधन करण्याची का आवश्यकता आहे ते 16
लिहा. (कोणतेही एक)
अ) एकल तबला वादन व साथसंगत तुलनात्मक अध्ययन
ब) संगीतातील ऑनलाईन शिक्षा पद्धती

- प्र.5** दिर्घीत्तरी प्रश्न 16
“विस्तारक्षम रचनेतील वादन सौंदर्य” या विषयाचा सारांश, परिकल्पना व निष्कर्ष लिहा.

Seat No.	
-----------------	--

**M.A. (Tabla) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Research Methodology in Music (MA21302)**

Day & Date: Tuesday, 11-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Multiple choice questions****16**

- 1) The Word discover is an alternative word for _____.
a) Discover b) Research
c) Search d) Cover
- 2) Research means _____.
a) Keep searching frequently
b) Finding a solution to ant problem
c) To work scientifically to find a solution to any problem
d) Pursuing the problem
- 3) One of the following search engine is for scientific information only.
a) Google b) Yahoo
c) Scirus d) Altra Vista
- 4) What are the quality of a good researcher?
a) The researcher should be vocal and attitudinal
b) A Researcher should be aware and alert
c) The Researcher should be persistent
d) All options is right
- 5) This method is used for research in music
a) Descriptive Method b) Statistical Method
c) Experimental Methods d) Historical Method
- 6) A Scientifically documented design of research
a) Synopsis b) Data Collection
c) Action Research d) Research Proposal
- 7) While submitting a research thesis, the researcher has to guarantee his own honesty is called
a) Occult b) Affidavit
c) Certificate d) Acknowledgment
- 8) What is a thesis statement called?
a) Index b) Summary
c) Introduction d) Affidevit
- 9) While giving references, first of all gives _____.
a) Name of references b) Name of reference author
c) Publication d) Public Place
- 10) Questionnaire is one _____.
a) Reseach Method b) Measurement Techniques
c) Data Analysis Techniques d) Tools of data collection

- 11) This website is related to this research work
 a) Dnyanganga b) Enlibnet AC
 c) Discovery.com d) Search Engine
- 12) The concept of mean, mode, median is included in the _____ method.
 a) Statistical b) Spatial
 c) Physical d) Chemical
- 13) A hypothetical premises means _____
 a) Hypothesis b) Thesis
 c) Hypothsis d) Problem
- 14) This is not a form of research
 a) Theoretical Research b) Historical Research
 c) Action Research d) Social Research
- 15) The method is generally useful for tracking past events
 a) Historical Method b) Sampling Method
 c) Experimental Method d) Observational Method
- 16) Research is _____
 a) Repeating research b) Studying Research
 c) Rediscovering d) To examine

- Q.2 Answer in Short (Any Two)** 16
a) Interview
b) Research Objective Interview
c) Data Collection
d) Hypothesis
- Q.3 Answer in Short (Any Four)** 16
a) Acknowledgment
b) Observational Method
c) Foot Notes
d) Sampling Methods
e) Experimental Methods
f) Historical Methods
- Q.4 Write why research is needed on any one of the following topics** 16
(Out of 2 any 1)
a) Comparative Study of Solo tabla and Accompaniment
b) Online teaching Method in Music
- Q.5 Write the board answer.** 16
 Write a summary, hypothesis and conclusion on the “Beautify of prolonged compositions”

Seat No.	
-----------------	--

**M.A. (Tabla) (Sem - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Baaj And Gharana (MA21306)**

Day & Date Wednesday, 12-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 16

- 1) या घराण्याने बायाँ चा शाई कडील भाग मनगटागडे ठेवून वादन केले
 अ) बनारस ब) लखनौ
 क) फर्स्खाबाद ड) अजराडा
- 2) 'तकधिनतक' हे बोल या घराण्यात अधिक वाजवले जाते.
 अ) बनारस ब) लखनौ
 क) फर्स्खाबाद ड) अजराडा
- 3) पं. कुमार बोस —— घराण्याचे तबला वादक आहेत?
 अ) लखनौ ब) बनारस
 क) फर्स्खाबाद ड) दिल्ली
- 4) 'धिंऽधागेना धाऽधागेना धातक घेतक धिनधिनागिना' ही रचना कोणत्या घराण्याची आहे?
 अ) बनारस ब) लखनौ
 क) फर्स्खाबाद ड) अजराडा
- 5) गुदई महाराज या नावाने —— यांना ओळखले जाते.
 अ) पं. सामता प्रसाद ब) पं. अनिंदो चटर्जी
 क) पं किशन महाराज ड) पं. शंकर घोष
- 6) उ. आबिद हुसेन हे —— घराण्याचे तबला वादक आहेत?
 अ) लखनौ ब) बनारस
 क) फर्स्खाबाद ड) दिल्ली
- 7) —— हे दिल्ली घराण्यातील तबला वादक आहेत.
 अ) हुसेन खाँ ब) रामसहाय
 क) गामे खाँ ड) अनोखेलाल मिश्रा
- 8) चौमुखी तबलावादक —— यांना ओळखले जाते.
 अ) उ. झाकिर हुसेन ब) पं. अनिंदो चटर्जी
 क) उ. अहमदजान थिरकवाँ ड) अल्लारखाँ खाँ
- 9) अमीरहुसेन खाँ हे —— घराण्याचे तबला वादक आहेत?
 अ) अजराडा ब) बनारस
 क) फर्स्खाबाद ड) दिल्ली

- 10)** 'धिगधिंना तिरकिटधिंना' ही रचना या घराण्यामध्ये आहे?
- अ) पंजाब
 - ब) बनारस
 - क) फरुखाबाद
 - ड) दिल्ली
- 11)** या 'बाजाला थापीया' बाज म्हणून ओळखले जाते.
- अ) पंजाब
 - ब) लखनौ
 - क) फरुखाबाद
 - ड) अजराडा
- 12)** आड लयीचे कायद्यासाठी हे घराने प्रसिध्द आहे
- अ) बनारस
 - ब) लखनौ
 - क) फरुखाबाद
 - ड) अजराडा
- 13)** मिश्र जातिमधील चाले —— घराण्यामध्ये प्रसिध्द आहेत?
- अ) पंजाब
 - ब) अजराडा
 - क) फरुखाबाद
 - ड) दिल्ली
- 14)** या घराण्याने चाट व सुर यांना समान महत्व दिले
- अ) अजराडा
 - ब) लखनौ
 - क) फरुखाबाद
 - ड) पंजाब
- 15)** स्तुतिपरन —— या घराण्यामध्ये वाजवले जाते?
- अ) लखनौ
 - ब) बनारस
 - क) फरुखाबाद
 - ड) दिल्ली
- 16)** या घराण्यातील विस्तारक्षम रचनांमध्ये विश्राम दिसून येतो.
- अ) लखनौ
 - ब) अजराडा
 - क) फरुखाबाद
 - ड) दिल्ली

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

16

- 1) पं. नाना पानसे
- 2) दिल्ली
- 3) लखनौ
- 4) बनारस
- 5) पंजाब
- 6) फरुखाबाद

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

16

- 1) बनारस घराण्यातील बॉट उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- 2) फरुखाबाद लखनौ घराण्याचे तुलनात्मक अध्ययन एखादया रचनेद्वारे स्पष्ट करा.
- 3) फरुखाबाद घराण्यातील एखादा गत मात्राबद्ध करा.
- 4) पानसे घराण्यातील दोन बंदिशी मात्रा बद्ध करा.
- 5) मिश्र जाति पंजाबी चाला मात्राबद्ध करा.
- 6) लखनौ घराण्यातील एक गतकायदा मात्राबद्ध करा.

- प्र.4** बाज व घराना यातील फरक स्पष्ट करा. 16
- किंवा**
- उस्ताद अमीर हुसेन खाँ यांचे तबला वादनातील कार्य लिहा.
- प्र.5** उस्ताद अल्लारखाँ यांचे तबला वादनातील योगदान उदाहरणासह स्पष्ट करा. 16

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Sem - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Baaj And Gharana (MA21306)

Day & Date Wednesday, 12-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple Choice Questions.**16**

- 1) This gharana played the 'Baya' by keeping it on the wrist?
 a) Banaras b) Lakhnow
 c) Farukhabad d) Ajarada
- 2) "Tak Dhin Tak" this bols played from these gharanas?
 a) Banaras b) Lakhnow
 c) Farukhabad d) Ajarada
- 3) Pt. Kumar Bose is the tabla player in these gharanas?
 a) Lakhnow b) Banaras
 c) Farukhabad d) Delhi
- 4) "DhinSSS Dhagena DhaSS dhagena Dhatka ghetak Dhindhinagina" this composition is from these gharanas?
 a) Banaras b) Lakhnow
 c) Farukhabad d) Ajarada
- 5) This artist is known as Gudai Maharaj?
 a) Pt. Samata Prasad b) Pt. Anindo Chatarji
 c) Pt. Kishan Maharaj d) Pt. Shankar Ghosh
- 6) Ust. Abid Husain is tha tabla player of this gharanas?
 a) Lakhnow b) Banaras
 c) Farukhabad d) Delhi
- 7) This Tabla player from these gharanas?
 a) Husain Khan b) Ramsahay
 c) Game Kha d) Anokhelala Mishra
- 8) He is known as "Choumukhi Tabla Plyaer".
 a) Ust. Zakir Husain b) Pt. Anindo Chatarji
 c) Ust. Ahemasjan Tirakhwa d) Ust. Allarkha
- 9) Ust. Amir Husain is tha tabla player of this gharanas?
 a) Farukhabad b) Banaras
 c) Ajarada d) Delhi
- 10) 'Dhig Dhina Tirikit Dhina' is compositions from these gharana?
 a) Panjab b) Banaras
 c) Farukhabad d) Delhi
- 11) This Baaj is known as Thapiya Baaj.
 a) Panjab b) Lakhnow
 c) Farukhabad d) Ajarada

- 12)** The Aad Laya Kayada popular from these gharanas?
 a) Banaras b) Lucknow
 c) Farukhabad d) Ajarada
- 13)** The popular compositions of mishra jaati chala from these gharanas?
 a) Panjab b) Ajarada
 c) Farukhabad d) Delhi
- 14)** This gharanas similar importance from Chati and Sur?
 a) Ajarada b) Lucknow
 c) Farukhabad d) Panjab
- 15)** The ‘Stutiparan’ composition played in these gharanas?
 a) Lucknow b) Banaras
 c) Farukhabad d) Delhi
- 16)** In this gharanas “Vishram” is seen in improvisatory compositions?
 a) Lucknow b) Ajarada
 c) Farukhabad d) Delhi

Q.2 Write the short answer. (Out of 6 any 4)

16

- 1) Nanaheb Panase Gharana
- 2) Delhi
- 3) Lucknow Gharana
- 4) Banaras
- 5) Panjab Gharana
- 6) Farukhabad

Q.3 Write the short answer. (Out of 6 any 4)

16

- 1) Explain the “Baant” of Banaras Gharana with example.
- 2) Write the comparative study of Farukhabad and Lucknow gharanas with example.
- 3) Write the notation of “Gat” from Farukhabad Gharana.
- 4) Write the two compositions from Panase Gharanas.
- 5) Matrabaddha of Mishra Jaati Panjabi Chala.
- 6) One ‘Gat Kayada’ from Lucknow Gharanas.

Q.4 Write the broad answer. (Any One)

16

- 1) Write the difference of Baaj and Gharana.
- 2) Write the contributions of Ust. Amir Husain Khan from Tabla Wadan.

Q.5 Write the broad answer.

16

Write the contributions with example of Ust. Allarakha from Tabla Wadan.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Tabla) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Hindustani & Karnataki Music (MA21401)

Day & Date: Monday, 10-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा

16

- 1) निशब्द क्रिया चे किती प्रकार आहेत?

अ) 4	ब) 5
क) 6	ड) 7
- 2) ध्रुवा, शम्या, ताल आणि —— हे सशब्द क्रियेचे प्रकार आहेत.

अ) आवाप	ब) विक्षेप
क) सन्निपात	ड) प्रवेशक
- 3) 'प्रस्तार' चा अर्थ काय आहे?

अ) तालाचा विस्तार	ब) मात्रांचा विस्तार
क) पढंत	ड) लयीची बढत
- 4) त्रिपुट तालाचे चिन्ह —— आहे.

अ) 1011	ब) 101
क) 100	ड) 10
- 5) चतस्र जातीनुसार मठ तालाच्या मात्रा किती?

अ) 8	ब) 10
क) 12	ड) 14
- 6) मिश्र जातीनुसार अठ तालाच्या मात्रा किती?

अ) 18	ब) 20
क) 14	ड) 16
- 7) खंड जातीनुसार अठ तालाच्या मात्रा किती?

अ) 12	ब) 14
क) 16	ड) 18
- 8) दक्षिण ताल पद्धतीमध्ये कालाच्या स्थानावर —— चा प्रयोग होतो.

अ) अंगम्	ब) अजाकम्
क) स्थानम्	ड) विसर्जितम्
- 9) उत्तर भारतीय तालपद्धतीनुसार पलूस्कर ताल लिपी पद्धतीमध्ये $\frac{1}{4}$ मात्रांसाठी कोणते चिन्ह वापरतात?

अ) 0	ब) +
क) ×	ड) ^

- 10) दक्षिणी / कर्नाटकी संगीताचा पितामह असे कोणास मानले जाते?
- अ) स्वामी हरिदास
 - ब) भरत
 - क) तानसेन
 - ड) पुरंदरदास
- 11) कर्नाटक शब्द संगीत संबंधी कोणत्या ग्रंथात सर्वप्रथम आढळतो?
- अ) संगीत रत्नाकर
 - ब) बृहददेशी
 - क) नाट्यशास्त्र
 - ड) संगीत विशारद
- 12) दक्षिणी संगीत पद्धतीमध्ये काल अथवा प्रमाण मोजण्यासाठी दोन पद्धतीचा वापर होतो. 1) अक्षर काल आणि 2) ---.
- अ) गती काल
 - ब) लय काल
 - क) यती काल
 - ड) मात्रा काल
- 13) संकीर्ण जाती नुसार त्रिपुट तालाच्या मात्रा किती?
- अ) 15
 - ब) 16
 - क) 12
 - ड) 13
- 14) क्रिया चे प्रकार किती?
- अ) 2
 - ब) 5
 - क) 6
 - ड) 8
- 15) उत्तर भारतीय पद्धतीमध्ये कालाचे चिन्ह कोणते?
- अ) +
 - ब) S
 - क) I
 - ड) 0
- 16) संगीत सुधाकर हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- अ) वसंत
 - ब) भरत
 - क) नारायण गर्ग
 - ड) हरिपाल देव

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) कर्नाटक ताल पद्धतीमध्ये अंग या विषयी माहिती द्या.
- ब) सप्तसुलादि ताल बाबत चर्चा करा.
- क) कर्नाटक ताल पद्धती मध्ये क्रिया या विषयी माहिती द्या.
- ड) समपदी, अर्धसमपदी, विषमपदी व नवसंधि ताल यांविषयी सविस्तर माहिती द्या.
- इ) कर्नाटक संगीतामध्ये उपयुक्त असणारे ताल या विषयी माहिती द्या.
- ई) उत्तर भारतीय ताल लिपी पद्धतीतील चिन्हांचा वापर यांवर सखोल चर्चा करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) दक्षिण तालपद्धतीचे वर्तमान स्वरूप अणि उपयुक्तता आणि महत्व स्पष्ट करा.
- ब) कर्नाटक ताल पद्धतीचे सिद्धान्त आणि विशेषता स्पष्ट करा.
- क) उत्तर भारतीय ताल पद्धतीचे सिद्धान्त आणि विशेषता याबाबत सविस्तर माहिती द्या.
- ड) उत्तर भारतीय तालांना दक्षिण भारतीय ताल लिपी पद्धती मध्ये लिहीणे याबाबत माहिती लिहा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

16

- अ) संत पुरंदरदास यांचे जीवनचरित्र लिहा.
- ब) उत्तर भारतीय ताल पद्धती याविषयी (इतिहास, विकास व उपयुक्तता) सखोल माहिती लिहा.

प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

उत्तर भारतीय संगीत व ताल पद्धती तसेच दक्षिण भारतीय संगीत व ताल पद्धती यांचा इतिहास, विकास, साम्य, फरक व आधुनिक काळातील साम्य स्पष्ट करा.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Sem - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023**TABLA****Notation of Improvisatory & Pre-Composed Compositions (MA21402)**

Day & Date Wednesday, 12-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवङून रिकाम्या जागा भरा.**16**

- 1) ----- मात्रा सोङून तिनतालाची बिआड लय लिहील्यास ती एकदाच लिहून समेला येईल.

अ) $4^{2/7}$	ब) $4^{1/3}$
क) $3^{1/5}$	ड) $6^{6/7}$
- 2) विशिष्ट लयीमध्ये लयीचे काम करणे म्हणजे -----.

अ) लय	ब) गती
क) लयकारी	ड) यापैकी नाही
- 3) भातखंडे ताललिपीमध्ये एका मात्रेत चार अक्षरे आली असता ---- ने दर्शवितात.

अ) 0000	ब) □
क) ~	ड) XXXX
- 4) 4 मध्ये 5 मात्रा म्हणजे ----- लयकारी होईल.

अ) आड	ब) कुआड
क) बिआड	ड) चतुरश्र
- 5) विश्राम दाखवण्यासाठी -----चिन्हाचा वापर केला जातो.

अ) १	ब) s
क) 0	ड)
- 6) निशब्द क्रिया ज्या द्वारे व्यक्त केली जाते त्याला ----- असे म्हणतात.

अ) सम	ब) खाली
क) विभाग	ड) यापैकी नाही
- 7) पलुस्कर ताललिपी पध्दतीत एका मात्रेत आठ अक्षरे असल्यास ----- हे चिन्ह वापरतात.

अ) ≈	ब) ~
क) 00	ड)
- 8) एका मात्रेत सव्वापट म्हणजे -----लयकारी.

अ) आड	ब) कुआड
क) बिआड	ड) चतुरश्र

- 9) धात्रकधातिधा घिनतिनाकिना बोल ----- जाति मध्ये येतात.
 अ) तिस्त्र ब) चतुरश्र
 क) खंड ड) मिश्र
- 10) 'धाऽन धाऽन तकिट तकिट' हे बोल कोणत्या जातिमध्ये येतात?
 अ) मिश्र ब) खंड
 क) तिस्त्र ड) संकिर्ण
- 11) 'धागेनाधिटधिट बोल या जाति मध्ये येतात?
 अ) तिस्त्र ब) चतुरश्र
 क) खंड ड) मिश्र
- 12) 'किटकतिरकिट तकताऽतिरकिट' बोल या जाति मध्ये येतात?
 अ) तिस्त्र ब) चतुरश्र
 क) खंड ड) मिश्र
- 13) जातिचे ----- प्रकार आहेत.
 अ) 3 ब) 4
 क) 5 ड) 6
- 14) चार मात्रेत नऊ मात्रा वाजविणे म्हणजे ----- लयकारी होईल.
 अ) मिश्र ब) खंड
 क) तिस्त्र ड) संकिर्ण
- 15) दोन मात्रेत साडेतीन मात्रा म्हणजे ----- लयकारी.
 अ) मिश्र ब) खंड
 क) तिस्त्र ड) संकिर्ण
- 16) 'धागेनाधागधिन' बोल या जाति मध्ये येतात.
 अ) तिस्त्र ब) चतुरश्र
 क) खंड ड) मिश्र

प्र.2 लिपीबद्ध करा. (कोणतेही चार) 16

- 1) ताल जयताल – कायदा
- 2) ताल पंचमसवारी – रेला
- 3) ताल पंचमसवारी – पेशकार
- 4) ताल पंचमसवारी – कमाली चक्रदार
- 5) ताल त्रिताल – फरद
- 6) ताल त्रिताल – तिलयी मंझेदार गत

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 16

- 1) ताल पंचम सवारी मध्ये एक साधा चक्रदार भातखंडे व पलुस्कर पद्धतीनुसार लिपीबद्ध करा.
- 2) ताल त्रिपालामध्ये गत या प्रकाराची माहिती सांगून गतीचे कोणतेही दोन प्रकार लिपीबद्ध करा.
- 3) तिलवाडा तालाची तिप्पट भातखंडे व पलुस्कर ताललिपीमध्ये लिपीमध्ये एका आवर्तनामध्ये लिपीबद्ध करा.
- 4) दिपचंदी तालाची तिप्पट एका आवर्तनामध्ये भातखंडे व पलुस्कर ताललिपीमध्ये लिपीमध्ये एका आवर्तनामध्ये लिपीबद्ध करा.

- प्र.4** फरद, मुखडा, मोहरा, उठान यातील प्रत्येकी एक उदाहरण लिपीबद्ध करा. 16
किंवा
खंड, मिश्र व संकिर्ण जातिची माहिती उदाहरणासह लिहा.
- प्र.5** आड, कुआड व बियाड या लयकारीची माहिती उदाहरणासह स्पष्ट करा. 16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (Sem - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
TABLA
Essay Writing –III (MA21408)

Day & Date Friday, 14-07-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 16

- 1) बाँट —— या घराण्यामध्ये अधिक लोकप्रिय वादन प्रकार आहे.

अ) पंजाब	ब) लखनौ
क) दिल्ली	ड) बनारस
- 2) उ. वाजिद हुसेन या घराण्याचे तबला वादक आहेत.

अ) पंजाब	ब) लखनौ
क) दिल्ली	ड) फर्रुखाबाद
- 3) दिल्ली घराण्याचा उगम —— व्या शतकामध्ये झाला.

अ) 20	ब) 19
क) 18	ड) 16
- 4) या घराण्यामध्ये लवेला अधिक महत्व दिले गेले.

अ) पंजाब	ब) लखनौ
क) दिल्ली	ड) फर्रुखाबाद
- 5) या घराण्याने खाली वेगळ्याप्रकारे सिध्द केली.

अ) पंजाब	ब) लखनौ
क) अजराडा	ड) फर्रुखाबाद
- 6) उ. इल्मास हुसेन या घराण्याचे तबला वादक आहेत.

अ) लखनौ	ब) दिल्ली
क) अजराडा	ड) फर्रुखाबाद
- 7) या घराण्याने बायँवरील मिंडकाम कटाक्षाने टाळले.

अ) लखनौ	ब) दिल्ली
क) अजराडा	ड) फर्रुखाबाद
- 8) उ. करामतुल्लाह खाँ या घराण्याचे तबला वादक आहेत.

अ) लखनौ	ब) दिल्ली
क) अजराडा	ड) फर्रुखाबाद
- 9) उस्ताद साबीर खाँ —— या घराण्याचे तबला वादक आहे.

अ) लखनौ	ब) दिल्ली
क) अजराडा	ड) फर्रुखाबाद

- 10) मिश्र जातीमधील चाले या घराण्यामध्ये अधिक लोकप्रिय आहे.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ
- 11) पं. सुधीरकुमार सक्सेना या घराण्याचे तबला वादक आहेत.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ
- 12) खंड जातीमधील पेशकार या घराण्यात वाजवला जातो.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ
- 13) किनार का बाज म्हणून हे घराणे ओळखले जाते.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ
- 14) स्वामी पागलदास हे —— वादक आहेत.
 अ) तबला ब) सारंगी
 क) पखावज ड) सितार
- 15) ताजखाँ डेरेसाव हे या घराण्याचे पखावज वादक आहेत.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ
- 16) उस्ताद कादिरबक्श —— या घराण्याचे वादक आहेत.
 अ) पंजाब ब) दिल्ली
 क) अजराडा ड) लखनौ

प्र.2 चरित्र लिहा (कोणतेही चार)

16

- 1) उस्ताद गामे खाँ
- 2) दत्तोपंत मंगळवेढे
- 3) उ. हाजीविलायत अली
- 4) उ. फकिर बक्श
- 5) अम्बादासपंत आगले
- 6) पं. व्ही. डी. पलुस्कर

प्र.3 लघुतरी प्रश्न (कोणतेही दोन)

16

- 1) विस्तारक्षम रचनेमधील खाली—भरीमधील सौंदर्य स्पष्ट करा.
- 2) रियाजातीली विविध पद्धती स्पष्ट करा.
- 3) आदर्श तबला वादक / पखावजवादक कसा असावा याविषयी आपले विचार स्पष्ट करा.
- 4) स्वतंत्र तबलावादन / पखावजवादन व साथसंगत यातील फरक लिहा.

- प्र.4** दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)
गायन, वादन व नृत्यास तबला किंवा पखावजाची साथसंगत.
विस्तारक्षम रचना व अविस्तारक्षम रचना यातील फरक स्पष्ट करा. 16
- प्र.5** पारंपारीक गुरुशिष्य परंपरा व आधुनिक शिक्षा पद्धती याविषयी आपले विचार लिहा. 16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

**M.A. (Sem - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
TABLA**

Aesthetical Appreciation of percussion instruments (MA21407)

Day & Date: Friday, 14-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 6:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

16

- 1) मृंदग या वाद्याचे परिकृत रूप म्हणून —— या वादयांस ओळखले जाते.
 अ) उर्ध्वक ब) संबळ
 क) तबला ड) ढोलकी
- 2) ताशा या वाद्याचा प्रभाव कोणत्या घराण्यातील रचनांवर झालेला दिसून येतो?
 अ) दिल्ली ब) बनारस
 क) पंजाब ड) लखनऊ
- 3) —— या वाद्यास गळ्यात अडकवून काठीने वाजवितात.
 अ) नगारा ब) तबला
 क) पखवाज ड) ढोल
- 4) कथ्थक नृत्याच्या साथीसाठी तबला या वाद्याच्या आधी —— या वाद्याचा उपयोग केला जात असे.
 अ) नगारा ब) ढोल
 क) पखवाज ड) संबळ
- 5) ढोलकी या वाद्याचे नादसौंदर्य —— रसपूर्ण आहे.
 अ) बीभत्स ब) रौद्र
 क) शृंगार ड) वीर
- 6) ढोलक हे वाद्य प्रामुख्याने —— गायकीच्या साथीसाठी वाजवले जाते.
 अ) गोंधळ ब) पोवाडा
 क) कव्वाली ड) टप्पा
- 7) 'नाळ' हा —— या वाद्याचा एक प्रकार आहे.
 अ) ढोलक ब) ढोलकी
 क) पखवाज ड) संबळ
- 8) डग्गा साधारणपणे — या सप्तकाच्या सुरामध्ये लावला जातो.
 अ) मंद्र सप्तक ब) मध्यसप्तक
 क) तार सप्तक ड) यापैकी नाही
- 9) 'जागरण गोंधळ' या पारंपारिक लोककला प्रकाराचे सौदंर्य वाढवण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या वाद्याचा उपयोग होतो?
 अ) ढोलक ब) नगारा
 क) पटह ड) संबळ

- 10) तालवाद्यातील ध्वनीची श्रेणी श्रोत्यांना —— उपलब्ध करून देण्यास कारणीभूत ठरते / सक्षम करते.
- अ) भिन्नता
 - ब) समानता
 - क) वारंवारता
 - ड) यापैकी नाही
- 11) नादाचे प्रामुख्याने किती प्रकार आहेत?
- अ) 2
 - ब) 3
 - क) 4
 - ड) 5
- 12) तारता म्हणजे ——
- अ) तीव्रता
 - ब) तर सप्तक ध्वनी
 - क) नदाची उच-नीचता
 - ड) यापैकी नाही
- 13) दोन समान कम्पन आवृत्ती असणाऱ्या ध्वनींमध्ये जे समान अंतर असते, त्यांस नादाची —— म्हणतात.
- अ) तीव्रता
 - ब) मध्यमता
 - क) जती किंवा गुण
 - ड) नादधर्म
- 14) पखवाज या वाद्याची नादनिर्मिती —— स्वरूपाची आहे.
- अ) चंचल
 - ब) करूण रसपूर्ण
 - क) धीरगंभीर
 - ड) यापैकी नाही
- 15) खालीलपैकी कोणते वाद्य कर्नाटकी गायन पद्धतीतील गीत प्रकारांचे सौंदर्य वाढवण्यासाठी वापरले जाते?
- अ) पखवाज
 - ब) संबळ
 - क) मृदंगम्
 - ड) नाळ
- 16) —— या वाद्याची साथसंगत ख्याल गायनाकरता अधिक पोषक ठरु लागली.
- अ) पखवाज
 - ब) मृदंगम्
 - क) खोल
 - ड) तबला

प्र.2 टिपा लिहा. (सहा पैकी चार)

16

- अ) सहानुभूती पूर्ण अनुवाद
- ब) तलवाद्यातील कर्णप्रिय ध्वनी
- क) पखवाज किंवा ढोलकी या वाद्यांतून होणारी नादनिर्मिती
- ड) तबला या वाद्याच्या निकास सौंदर्यबाबत माहिती
- इ) अनाहत नाद
- ई) आहत नाद

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (चार पैकी दोन)

16

- अ) 'डग्यावरील घीसकामातून सौंदर्य निर्मिती' यावर सविस्तर माहिती लिहा.
- ब) नृत्याची साथसंगत यावर सविस्तर माहिती लिहा.
- क) तबलावादनातील गणिती सौंदर्य यांवर तुमचे विचार लिहा.
- ड) पखवाज वादनातील तिहाई सौंदर्य यांवर सविस्तर लिहा.

- प्र.4 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक) 16**
- अ) नादाची विशेषता, गुणधर्म व प्रकार स्पष्ट करा.
ब) पखवाज, तबला तसेच इतर अवनध्य वाद्यांमधील 'बायँचे महत्व' विशद करा.
- प्र.5 थोडक्यात उत्तरे लिहा. 16**
- भारतीय शास्त्रीय व उपशास्त्रीय संगीतामध्ये तालवाद्यातून उत्पन्न होणाऱ्या सौंदर्यनिर्मितीचे महत्व सविस्तर लिहा.